

ORCID 0000-0002-6157-1566

ПИВОВАР Андрій

кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, доцент кафедри теорії та методики фізичного виховання і спорту Університет Григорія Сковороди в Переяславі,
м. Переяслав, Україна

PIVOVAR Andrii

candidate of sciences in physical education and sports, associate professor, Associate Professor of the Department of Theory and Methodology of Physical Education and Sports Hrygoriy Skovoroda University in Pereiaslav,
Pereiaslav, Ukraine

✉ doocent30@gmail.com

ORCID 0000-0003-1329-0855

КОВАЧ Сергій

аспірант 4-го року навчання
Університет Григорія Сковороди
в Переяславі,
м. Переяслав, Україна

KOVACH Sergey

postgraduate student of the 4th year of study
Hrigrory Skovoroda University in Pereiaslav,
Pereiaslav, Ukraine

✉ tysa.sport@gmail.com**ІГРОВА СПРЯМОВАНІСТЬ ЗАНЯТЬ З МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ
У ВОДНОМУ СЕРЕДОВИЩІ****PLAY ACTIVITY CLASSES WITH YOUNGER SCHOOLCHILDREN IN A WATER ENVIRONMENT****Анотація**

Вступ. Передові практики відзначають, що для збільшення обсягу рухової активності, отримання задоволення від активного відпочинку, превентивну дію у відношенні захворювань мають циклічні вправи низької або помірної інтенсивності серед яких чільне місце посідають види рухової активності у водному середовищі. Рекомендаціями ВООЗ визначено змістову лінію для світової спільноти про необхідність наявності базових навичок плавання та безпеки на воді починаючи з молодшого шкільного віку.

Мета – вивчення та аналіз моделі занять ігрової спрямованості з молодшими школярами у водному середовищі.

Матеріали і методи. В процесі оглядового дослідження були використані такі методи дослідження: теоретичний аналіз і узагальнення наукової літератури; метод порівняння та зіставлення.

Результати. Аналіз підходів до використання рухливих ігор в процесі навчання у різних видах рухової активності, зокрема плавання засвідчує різноплановість підходів та ідей науковців до цієї проблеми. Загалом результати дослідження свідчать про доцільність застосування ігрового методу у вирішенні освітніх завдань фізичного виховання. Застосування такого підходу в повній мірі не може сприяти досягненню результату в силу індивідуальних бачень та поглядів науковців, однак є майданчиком дискусійних поглядів про підтвердження, доповнення й подальшого пошуку та розробки.

Висновки. Проведений аналіз спеціальної літератури свідчить, що для створення стійких мотиваційних установок на оволодіння плавальними навичками доцільно застосовувати рухливі ігри. Вони є дієвим засобом досягнення позитивних результатів у навчанні плаванню молодших школярів та формування у них мотивації до регулярних занять фізичними вправами.

Ключові слова: ігри, молодші школярі, плавання, водне середовище.

Abstract.

Introduction. Advanced practitioners note that cyclical exercises of low or moderate intensity, among which types of motor activity in the aquatic environment occupy a prominent place, to increase the amount of motor activity, get pleasure from active recreation, and have a preventive effect in relation to diseases. The recommendations of the WHO define a meaningful line for the world community about the need to have basic swimming skills and water safety starting from elementary school age. Goal. to study the game-oriented models of classes with younger schoolchildren in the water environment.

Materials and methods. The following methods were used in the review research: theoretical analysis and generalization of scientific literature; method of comparing and contrasting.

Results. The analysis of approaches to the use of mobile games in the process of teaching various types of motor activity, in particular swimming, proves the diversity of approaches and ideas of scientists. In general, the intentions of the authors who studied this question have positive results, which is reflected in their multifaceted efforts to achieve the result. The application of these scientific ideas to the full extent cannot contribute to the achievement of the result due to the individual visions and views of scientists, however, it is a platform for debatable views on confirmation, addition and further search and development.

Conclusions. The analysis of the advanced practices of Ukrainian and foreign scientists determines the importance of mobile games as an effective means of achieving the results of learning motor actions directly in swimming of younger schoolchildren and forming the motivation of younger school-age students for swimming lessons in order to create stable motivational attitudes for mastering swimming skills.

Key words: games, younger schoolchildren, swimming, water environment.

Постановка проблеми, аналіз останніх досліджень та публікацій. Процес перманентного зниження фізичного здоров'я дітей молодшого шкільного віку, який фіксують дослідницькі моніторингові групи у своїх звітах, тісно пов'язаний із зниженням фізичної активності підростаючого покоління [1, 15, 16].

У фахових інституціях зазначено цілі сталого розвитку суспільства. Наголошується, що саме підвищення фізичної активності та розв'язання проблем малорухливого способу життя дітей сприятиме зміцненню їхнього фізичного здоров'я, зниженню ризику розвитку ожиріння у дитинстві та пов'язаних з ним неінфекційними захворюваннями у старшому віці, покращенню психічного здоров'я та благополуччя [1].

Плавання являє собою унікальний засіб впливу на організм дитини. Воно сприяє гартуванню організму, сприяє вдосконаленню рухових дій, зміцненню нервової системи, підвищенню витривалості, самостійності, наполегливості, закріпленню вмінь та навичок самообслуговування, тобто всебічному розвитку дитини.

Уміння плавати належить до прикладних життєво-необхідних навичок і є одним з найважливіших засобів фізичного виховання молодших школярів [2, 12].

У Міжнародній хартії фізичного виховання, фізичної активності та спорту в статті 2 визначено: «2.2 Фізичне виховання, фізична активність та спорт можуть відігравати значну роль у підвищенні рівня грамотності учасників у питаннях, що стосуються фізичної культури, у покращенні їх самопочуття, здоров'я та у підвищенні потенціалу завдяки розвитку витривалості, сили, гнучкості, координації, рівноваги та самоконтролю». Уміння плавати є життєво необхідною прикладною навичкою для кожної людини [7].

Рекомендаціями ВООЗ визначено змістову лінію для світової спільноти про необхідність наявності базових навичок плавання та безпеки на воді, починаючи з молодшого шкільного віку [13].

Передові практики відзначають, що для підвищення обсягу рухової активності, отримання задоволення від активного відпочинку, превентивну дію у відношенні захворювань мають циклічні вправи низької або помірної інтенсивності, серед яких чільне місце посідають види рухової активності у водному середовищі [4, 15].

Плавання є одним з найважливіших засобів фізичного виховання й широко рекомендується для роботи зі школярами, завдяки чому воно входить до змісту програм з фізичної культури закладів загальної середньої освіти [3, 4].

Розширений контент-аналіз фахової літератури, дозволяє визначити спектр завдань та зміст навчання плаванню дітей молодшого шкільного віку серед яких: створення уявлення про оздоровче та прикладне значення плавання; учти спливати «поплавцем», потім розпрямлятися й розводити ноги та руки, утворюючи «медузу»; удосконалювати навички «ковзання» на грудях й на спині та з допомогою рухів ніг; привчати регулярно чергувати вдих із видихом у воду, повторюючи рух не менше 10-12 разів 2-3 рази поспіль; учти виконувати рухи ногами, плаваючи з дошкою в руках на грудях й на спині; учти правильно піднімати рот над поверхнею води під час вдиху, поєднувати плавання на грудях з дошкою в руках із диханням; освоювати дихання з поворотом голови убік, стоячи або лежачи в упорі на руках спереду, ритмічним вдихам і видихам у поєднанні з рухами ніг при плаванні кролем на спині без виносу рук; удосконалювати рухи руками кролем – як на суші, так і у воді, стоячи на місці, а також із просуванням уперед дрібними кроками. Віддавати пріоритет спробам плавати на грудях з правильним поєднанням рухів рук і ніг, але із затримкою дихання [2, 4, 8, 10].

Дані літературних джерел підтверджують можливість застосування різноманітних педагогічних підходів залучення дітей до занять у водному середовищі для досягнення

узагальнених вище завдань. Що стосується застосування ігрового методу під час навчання дітей плаванню, то у доступній нам літературі присутні лише окремі аспекти зазначеної проблеми, що обумовлює актуальність дослідження.

Мета дослідження: вивчення та аналіз моделі занять ігрової спрямованості з молодшими школярами у водному середовищі.

Матеріал і методи дослідження. В процесі оглядового дослідження були використані такі методи: теоретичний аналіз і узагальнення наукової літератури; метод порівняння та зіставлення.

Результати дослідження. Гра є частиною еволюційної спадщини людства, має надзвичайне значення для зміцнення здоров'я, надає можливість практикувати і вдосконалювати рухові навички, які є необхідні у повсякденному житті [17].

Роль гри у розвитку дітей представлено через бачення де: фізично активна гра дає дітям подальшу користь для здоров'я; достатні докази, що зв'язують різні види рухливих ігор когнітивною саморегуляцією, а також з соціальною компетентністю дітей [6, 18].

Дослідження щодо особливостей навчання дітей свідчать про те, що воно є успішним тоді, коли дітям надається певна свобода дій для того, щоб був реалізований один з принципів дидактики – свідомості та активності. Вимоги розвитку сьогодишнього соціуму вимагають зміни методів навчання минулих століть. Таких, як наприклад, запам'ятовування на інноваційні.

Є.Т. Хоулі, Б.Д. Френкс [13] для забезпечення рекреаційно-оздоровчого ефекту та забезпечення оптимізації процесу навчання дітей руховим діям звертають увагу на необхідність застосування ігрового методу.

Автори наголошують, що ключовими елементами застосування ігор є: задоволення дитини від участі в заняттях; залучення до участі в грі кожної дитини; необхідність витрачання та відновлення енергії; можливості прийняття спільних рішень (комунікація); застосування змагального методу проведення гри (табл.1).

Таблиця 1

Ефективність реалізації ігрового методу з дітьми (Є. Т. Хоулі, Б. Д. Френкс, 2004)

Елементи	Включення
Задоволення дитини від участі в заняттях	Це потребує раціонального співвідношення співпраці і суперництва, довготривалої участі кожного та можливості для кожного стати переможцем
Включення до участі в грі кожної дитини	Ключовим компонентом для гри з метою підвищення рівня фізичної підготовленості є можливість включення кожного в рухову активність. Це може вимагати зміни встановлених правил
Необхідність витрачання та відновлення енергії	У ході гри основна частина занять повинна включати ігри з постійною активністю всіх учасників у межах належної частоти серцевих скорочень
Можливість прийняття спільних рішень (комунікація)	Вихід із ігрових ситуацій вимагає від учасників прийняття спільних рішень, що сприяє їх соціальній адаптації в колективі
Застосування змагального методу проведення гри	Не слід уникати елементу змагань, але необхідно зробити деякий акцент на перемозі і не слід виключати учасників із гри

Ігровий метод має широке застосування у фізичному вихованні. На заняттях із плавання з дітьми обов'язково застосовуються ігри й розваги у воді, які дозволяють успішно не лише вирішити спеціально поставлені завдання, але й уникнути монотонної роботи в плаванні. Ігри й розваги, як правило, супроводжуються високим рівнем позитивних емоцій, а це – передумова успішного навчання. Ігри підвищують інтерес до повторення знайомих вправ, допомагають вихованню сміливості, самостійності, ініціативності, розвивають відчуття товариства, колективізму й дружби.

Відомо, що правильний підбір рухливих ігор з урахуванням психофізичного стану дитини дозволяє удосконалити не тільки рухові якості, які найбільш активно проявляються і вдосконалюються під час проведення рухливих ігор, але і поліпшити емоційний фон, настрій, стимулювати активну розумову діяльність [5, 11, 19].

Загальна технологія проведення рухливих ігор повинна включати такі компоненти: оцінку фізичного стану; відбір рухливих ігор; розробку й оцінку можливостей впровадження технології з інтеграцією у водне середовище; критерії оцінки та визначення ефективності технології проведення рухливих ігор в водному середовищі [6, 9].

У педагогічній практиці існує така класифікація рухливих ігор: індивідуальні; із предметами; з ведучими; за переважаючим розвитком фізичних якостей; за інтенсивністю фізичного навантаження; за місцем проведення; за спрямованістю рухових дій; за переважним застосуванням основних рухів (ігри з бігом, стрибками, метанням та ін.).

Діти молодшого шкільного віку за своїми психофізичними руховими можливостями в основному готові до засвоєння первинних плавальних рухів у водному середовищі.

На думкою Г. О. Жук [3] рухливі ігри для молодших школярів в контексті оволодіння навичками плавання у водному середовищі повинні мати таку наступність дій (табл. 2).

Для освоєння з водним середовищем молодших школярів застосовуються вправи в опорному положенні (ходьба, біг, стрибки), вправи з початкового навчання плаванню, ігри тощо.

Таблиця 2

Варіація застосування ігор з молодшими школярами в водному середовищі, які мають різний рівень здоров'я (за даними Жук Г. О., 2011)

Засоби	Рівень здоров'я	
	низький, нижче за середній	середній, вище за середній
Для опанування й удосконалення навички плавання	– переважне використання вправ на мілкій частині басейну; – переважне використання інвентарю, що підтримує дитину на поверхні води	– переважне використання вправ на глибокій частині басейну (глибина води – по плечі і в безопорному положенні; – без використання інвентарю, що підтримує дитину на поверхні води
Ігри, що сприяють формуванню та закріпленню навички плавання	«Фонтан», «Млин», «Перекид», «Пароплав», «Тримай дошку» та ін.	«Перегони катерів», «Мотор», «Хто довше?», «Боротьба за м'яч», «Млин», «Тримай дошку», «Перекид» тощо
Ігри для розвитку рухових якостей	«Тенета», «Карасі та коропа», «Третій зайвий у воді», «Хто перетягне?», «Виплигування з води», «Довга лоза», «Гусінь», та ін.	«Перегони у воді», «М'яч капітану», «Бій вершників», «Перетягнути в свої води», «Баскетбол на воді», «Щука та карасі», та ін.
Використання вправ для розвитку рухових якостей	– пересування по дну басейну; – види бігу в повільному і середньому темпі, на мілкій частині басейну; – плавальні вправи з використанням дощок, нудилсів, ласт; елементи водного поло на мілкій частині басейну; – вправи на розвиток гнучкості: розтягнення м'язів рук, гомілки, задньої і передньої поверхні стегна біля бортика басейну	– пересування по дну басейну; – види бігу в середньому темпі, у підтримуючих поясах в безопорному положенні на глибокій частині басейну; – види стрибків (стрибки з переходом в горизонтальне положення, вперед, назад, вправо, вліво, з просуванням вперед, назад); – плавальні вправи з використанням інвентарю і без нього, елементи водного поло на глибокій частині басейну; – вправи на розвиток гнучкості: розтягнення м'язів рук, гомілки, задньої і передньої поверхні стегна в парах і біля бортика басейну

Дискусія. Аналіз проблеми використання рухливих ігор в процесі навчання у різних видах рухової активності, зокрема, плавання, засвідчує різноплановість підходів та ідей науковців.

Загалом автори, які вивчали дане питання мають спільну думку щодо доцільності застосування різних ігор в процесі навчання плаванню.

Так, Г. О. Жук (2011) запропоновано варіацію застосування ігор з молодшими школярами у водному середовищі з врахуванням рівня фізичного здоров'я. Диференціація за рівнями фізичного здоров'я також враховується при змістовому наповненні ігрових засобів для опанування й удосконалення навички плавання, а також розвитку рухових якостей [3].

А. М. Ляшенко та ін. (2012) пропонують ігри для навчання плаванню розділяти на три групи: перша група – ігри для розвитку уваги, з використанням гумових іграшок (проводяться з новачками на перших уроках плавання). Це ігри на подолання опору води, із зануренням під воду, пірнанням, стрибками у воду, із ковзанням і плаванням. Другу групу складають ігри сюжетного характеру. Такі ігри є основним навчальним матеріалом на заняттях. Їх починають включати в заняття після того, як діти освоїлися з водою, навчилися пересуватися й упевнено відчувати себе в новому середовищі. До третьої групи відносяться командні ігри, де гравці об'єднуються у команди, які є рівні за силою. Такі ігри вимагають прояву самостійності, вольових зусиль, умінь управляти собою, що необхідно при вирішенні ігрових конфліктів [4].

О. Є. Ображей [8, 20, 21] пропонує підхід у розроблені і представлені структурних компонентів педагогічної технології, особливість якої полягає у застосуванні адаптованих українських народних ігор до прискореного навчання плаванню у відкритих водоймах та врахуванню необхідності створення «ситуації успіху», як суб'єктивного психічного стану задоволення результатом власної діяльності.

Найбільший показник приросту був виявлений у контрольних тестових вправах «вміння плавати в координації» та «присідання в воді» – 21,8% ($p < 0,01$). Отримані результати тестування

та показник коефіцієнта навченості (0,63), який збільшився на 0,33 одиниці, свідчать про ефективність впровадження авторської технології, що забезпечило досягнення поставленої мети.

Застосування даних наукових ідей у повній мірі не може сприяти досягненню результату в силу індивідуальних бачень та поглядів науковців, однак є майданчиком дискусійних поглядів про підтвердження, доповнення та подальший пошук і розробку проблеми оптимізації початкового навчання у плаванні.

Висновки. Проведений аналіз спеціальної літератури свідчить, що для створення стійких мотиваційних установок на оволодіння плавальними навичками доцільно застосовувати рухливі ігри. Вони є дієвим засобом досягнення позитивних результатів у навчанні плаванню молодших школярів та формування у них мотивації до регулярних занять фізичними вправами.

Перспективи подальших досліджень будуть відбуватися у площині удосконалення педагогічних умов навчання плавання молодших школярів.

Конфлікт інтересів. Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів.

Література

1. Глобальный план действий ВОЗ по повышению уровня физической активности на 2018–2030 гг. ВОЗ, 2018. Режим доступа: <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/279655/WHO-NMH-PND-18.5-rus.pdf>
2. Дікалова О. О. Вплив занять плаванням на здоров'я молодших школярів. *Науковий часопис НПУ ім. М.П. Драгоманова*. 2014. №3(44). С.206-208.
3. Жук Г. О. Програмування фізкультурно-оздоровчих занять аквафітнесом з дітьми молодшого шкільного віку : дис... канд. наук з фіз. виховання і спорту : 24.00.02. Київ., 2011. 208 с.
4. Ляшенко А. М, Делова І. О., Колонтаєвська О. О., Шевченко З. М. Додаткова парціальна програма спецкурсу з навчання плаванню дошкільників «Казкове плавання». *Теорія та методика фізичного виховання*. 2012. № 7. С.19-32. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/TMFV_2012_7_5
5. Марченко С. І. Підбір, розробка і класифікація тренувальних завдань ігрової направленості для школярів молодших класів. *Теорія та методика фізичного виховання*. Харків. 2003. №4. С. 13 – 20.
6. Марченко С. І. Умови ефективного розвитку рухових здібностей у школярів молодших класів засобами рухливих ігор: автореф. дис... канд. наук з фіз. виховання та спорту: 24.00.02. Х., 2008. – 21 с.
7. Міжнародна хартія фізичного виховання, фізичної активності та спорту. UNESCO, 1978. Режим доступу: https://zakon.cc/law/document/read/995_350
8. Ображей О. Є. Технологія проектування прискореного навчання плаванню молодших школярів в умовах літніх оздоровчих таборів. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). 2020. №7(127). С. 140-145.
9. Пивовар Андрій, Ковач Сергій. Потенціал спортивної інфраструктури як чинник залучення дітей до занять плаванням. *Спортивний вісник Придніпров'я*. 2022. №2. С. 86-91. DOI: 10.32540/2071-1476-2022-2-086
10. Пілярська І. Вплив плавання та фізичних вправ у воді на фізичний розвиток дітей молодшого шкільного віку. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*. 2012. № 4. С. 323–325.
11. Сембрат С. В. Ігрове спрямування фізичної підготовки дітей молодшого шкільного віку: автореф. дис... канд. наук з фіз. вих. і спорту: 24.00.02. К., 2003. 22 с.
12. Хрипко І. В. Вплив програм з традиційними та інноваційними засобами фізичного виховання на фізичний стан молодших школярів: автореф. дис. ... канд. наук з фіз. вих. : 24.00.01. Київ, 2012. 20 с.
13. Эдвард Т. Хоули, Б. Дон Френкс Руководство инструктора оздоровительного фитнеса. К.: Олимп. л-ра, 2004. 375 с.
14. Guideline on the prevention of drowning through provision of day-care and basic swimming and water safety skills. Geneva: World Health Organization. 2021. Licence: CC BY-NC-SA 3.0 IGO.
15. Physical activity and health: a report Surgeon General. Atlanta, GA, Centers for Disease Control and Prevention, U.S. Department Health and Human Services, National Center for Chronic Disease Prevention and Health Promotion. 1996. Access mode: <http://www.cdc.gov/nccdphp/sgr/sgr.htm>.
16. Step Up! Tackling the Burden of Insufficient Physical Activity in Europe, OECD Publishing, OECD/WHO. Paris. 2023. Access mode: <https://doi.org/10.1787/500a9601-en>.
17. Toub T. S., Rajan V., Golinkoff R., Hirsh-Pasek K. Playful learning: a solution to the play versus learning dichotomy. In: Berch D, Geary D., eds. *Evolutionary Perspectives on Education and Child Development*. New York. NY. : Springer. 2016. P. 117–145.

18. Whitebread D., Neale D., Jensen H., Liu C., Solis S. L., Hopkins E., Hirsh-Pasek K., Zosh, J. M. The role of play in children's development: a review of the evidence (research summary). 2017. № 4 P. 25-35.
19. Obrazhey O. Adaptation of folk games to accelerated swimming training of junior schoolchildren in outdoor swimming pools or reservoirs. *Pedagogy and Psychology of Sport*. 2020. № 6 (3). P. 19-32. Doi:<http://dx.doi.org/10.12775/PPS.2020.06.03.002>.
20. Obrazhey O. Peculiarities of Formation Swimming Training Process of Junior Schoolchildren in a Summer Camp. *Physical Education, Sport and Health Culture in Modern Society*. 2018. 3 (43). P. 56-62. URL: <https://doi.org/10.29038/2220-7481-2018-56-62>.
21. Obrazhei O., Maliarenko I., Koltsova O., Kedrovskiy B. Structure of Initial Teaching Swimming Process of Primary School-Age Children at a Summer Health Camp. *Physical Education, Sport and Health Culture in Modern Society*. 2020. № 1 (49). P. 90-95. URL: <https://doi.org/10.29038/2220-7481-2020-01-90-95>.

References

1. Global action plan WHO to increase physical activity 2018–2030 WHO. (2018) Access mode: <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/279655/WHO-NMH-PND-18.5-rus.pdf>.
2. Dikalova O. O. (2014). The influence of swimming lessons on the health of younger schoolchildren. *Scientific journal of the NPU named after M.P. Drahomanova*. No. 3(44). P. 206-208.
3. Zhuk H. O. Programming of aquafitness physical culture and health classes with children of primary school age. thesis... candidate sciences in physics education and sports: 24.00.02. Kyiv., 2011. 208 p.
4. Lyashenko A. M., Dyelova I. O., Kolontayevs'ka O. O., Shevchenko Z. M. (2012). Additional partial program of the special course on teaching swimming to preschoolers «Fairy swimming». Theory and methodology of physical education. № 7. P. 19-32. Access mode: http://nbuv.gov.ua/UJRN/TMFV_2012_7_5.
5. Marchenko S. I. (2003). Selection, development and classification of game-oriented training tasks for elementary school students. Theory and methodology of physical education. Kharkiv. № 4. P. 13–20.
6. Marchenko S. I. Conditions for the effective development of motor skills in elementary school students by means of mobile games: autoref. dis... cand. sciences in physics education and sports: 24.00.02. Kharkiv, 2008. 21 p.
7. International Charter of Physical Education, Physical Activity and Sports]. UNESCO, (1978). Access mode: https://zakon.cc/law/document/read/995_350.
8. Obrazhey O. E. (2020). Technology of designing accelerated swimming training of junior high school students in the conditions of summer health camps. Scientific journal of the National Pedagogical University named after M. P. Drahomanov. Series 15. Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports). № 7 (127). P. 140-145.
9. Pyvovar Andriy, Kovach Serhiy. (2022). The potential of sports infrastructure as a factor in attracting children to swimming. Sports Bulletin of the Dnieper Region. № 2. P. 86-91. DOI: 10.32540/2071-1476-2022-2-086.
10. Pilyars'ka I. (2012). The influence of swimming and physical exercises in water on the physical development of children of primary school age. Physical education, sports and health culture in modern society. №4. P. 323–325.
11. Sembrat S. V. Game direction of physical training of children of primary school age: autoref. thesis... candidate sciences in physics exit and sports: 24.00.02. K., 2003. 22 p.
12. Khrypko I. V. The influence of programs with traditional and innovative means of physical education on the physical condition of younger schoolchildren: autoref. thesis ... candidate sciences in physics exit : 24.00.01. Kyiv, 2012. 20 p.
13. Edvard T. Khouli, B. Don Frenks The Health Fitness Instructor's Guide. K. 2004. 375 p.
14. Guideline on the prevention of drowning through provision of day-care and basic swimming and water safety skills. Geneva: World Health Organization; 2021. Licence: CC BY-NC-SA 3.0 IGO.
15. Physical activity and health: a report Surgeon General. Atlanta, GA, Centers for Disease Control and Prevention, U.S. Department Health and Human Services, National Center for Chronic Disease Prevention and Health Promotion, 1996. Access mode: <http://www.cdc.gov/nccdphp/sgr/sgr.htm>.
16. Step Up! Tackling the Burden of Insufficient Physical Activity in Europe, OECD Publishing, OECD/WHO. Paris, 2023. Access mode: <https://doi.org/10.1787/500a9601-en>.
17. Toub T. S., Rajan V., Golinkoff R., Hirsh-Pasek K. Playful learning: a solution to the play versus learning dichotomy. In: Berch D, Geary D., eds. Evolutionary Perspectives on Education and Child Development. New York, NY. : Springer; 2016: 117–145.

18. Whitebread D., Neale D., Jensen H., Liu C., Solis S. L., Hopkins E., Hirsh-Pasek K., Zosh J. M. (2020). The role of play in children's development: a review of the evidence (research summary). № 4 P. 25-35.
19. Obrazhey O. (2020). Adaptation of folk games to accelerated swimming training of junior schoolchildren in outdoor swimming pools or reservoirs. *Pedagogy and Psychology of Sport*. № 6 (3). P. 19-32. Doi:<http://dx.doi.org/10.12775/PPS.2020.06.03.002>.
20. Obrazhey O. (2018). Peculiarities of Formation Swimming Training Process of Junior Schoolchildren in a Summer Camp. *Physical Education, Sport and Health Culture in Modern Society*. № 3 (43). P. 56-62. URL: <https://doi.org/10.29038/2220-7481-2018-56-62>.
21. Obrazhei O., Maliarenko I., Koltsova O., Kedrovskiy B. (2020). Structure of Initial Teaching Swimming Process of Primary School-Age Children at a Summer Health Camp. *Physical Education, Sport and Health Culture in Modern Society*. № 1 (49): P. 90-95. URL: <https://doi.org/10.29038/2220-7481-2020-01-90-95>.